

Gemeente Noordwijk
De heer Y. Alabas
Gohorstlaan 10
2203 BC te Noordwijk

Datum : 10 mei 2016
Ons kenmerk : 16020685/F&Frap01
Contactpersoon : De heer D. Wijnands

Betreft : Flora en faunaonderzoek Johanna van Hoornstraat 4 te Noordwijk

Geachte heer Alabas,

Hierbij ontvangt u per briefrapportage de bevindingen van het door mij uitgevoerde flora- en faunaonderzoek op de locatie Johanna van Hoornlaan te Noordwijk. Het plangebied is onderzocht en beoordeeld op de aanwezigheid van en betekenis voor door de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten.

Deze briefrapportage opent met een korte omschrijving van het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling. Aansluitend volgt een bespreking van de onderzoeksmethode. Vervolgens wordt ingegaan op de resultaten van het onderzoek. Afsluitend is geconcludeerd op welke wijze omgegaan moet worden met de mogelijk voorkomende beschermde soorten.

Met vriendelijke groet,

Dhr. B. Kroon KRMT, RVGME

NOORDWIJK (hoofdkantoor)

's-Gravendijkseweg 37
Postbus 126
2200 AC Noordwijk

T 071 - 402 85 86
info@idds.nl
www.idds.nl

VEENENDAAL

T 0318 - 69 00 22

BREDA

T 076 - 548 66 20

HOOGVEEN

T 0528 - 72 22 29

SEVENUM

T 077 - 467 05 86

www.idds.nl

Plangebied en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied is gesitueerd aan de Johanna van Hoornlaan in Noordwijk. Het bevat een parkeerterrein en een sporthal. Naast de sporthal staan portocabins en het gebouw van de schietvereniging.

Locatie plangebied rood omlijnd. (Bron: Google Earth)

De voorgenomen ontwikkelingen houden het slopen (oranje omkaderd) van de sporthal en het verwijderen van de portocabins in. Het gebouw van de schietvereniging (geel omkaderd) blijft behouden.

De voorgenomen ontwikkelingen zijn op dit moment nog onbekend. De planning is met de sloop in september te starten.

KENMERKEN PLANGEBIED

Het plangebied bestaat uit een sporthal uit 1971 en parkeerterrein. Op het parkeerterrein staan enkele boompjes. Voor de portacabins staan 6 kersen (prunus). Het terrein is verder volledig bestraat.

Beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000 gebied. Omdat de voorgenomen ontwikkelingen nog niet duidelijk zijn kan later volgens de effectenindicator is een verkenning worden uitgevoerd naar kansen op mogelijke significante effecten op de Natura 2000 gebieden Coepelduynen en Kennemerland-Zuid die op ca. 2 kilometer afstand liggen.

Nationaal Natuur Netwerk (voorheen Ecologische Hoofdstructuur)

De voorgenomen activiteiten liggen buiten het NNN en tasten de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN niet aan, waardoor de ingreep geen gevolgen heeft voor het nabijgelegen NNN.

Ligging plangebied (rode cirkel midden) in een straal van 3km rondom NNN (groen) en duingebieden Coepelduynen en Kennemerland Zuid.

WERKWIJZE

Het flora- en faunaonderzoek bestaat uit twee onderdelen.

Eenzijds is een bronnen- en literatuurstudie uitgevoerd. Dit omvat een beknopte bureaustudie, waarbij kaarten zijn geraadpleegd (kenmerken van het landschap waarin het plangebied zich bevindt) en de reeds bekende verspreidingsgegevens van voorkomende beschermde soorten in de regio zijn geraadpleegd.

Voor het raadplegen van verspreidingsgegevens is gebruik gemaakt van de gegevens van waarneming.nl en soortverspreidingsatlassen. Een overzicht van de gebruikte literatuur is opgenomen in de literatuurlijst, die is opgenomen in de bijlage van deze briefrapportage. Op basis van de kenmerken van het plangebied en de verspreiding van beschermde soorten, is beoordeeld voor welke beschermde soorten het plangebied van betekenis kan zijn.

Anderzijds is een biotooptoets uitgevoerd. Dit betreft een veldbezoek met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnen- en literatuuronderzoek worden in het veld getoetst en indien nodig aangevuld. Op het moment dat een biotooptoets wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen aan hun leefomgeving stellen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, voedselgebieden en migratierouten vergeleken en getoetst met de situatie in het veld. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

Onderzoeksresultaten

De resultaten van zowel de bronnen- en literatuurstudie als de biotooptoets worden hieronder weergegeven. In het bronnen- en literatuuronderzoek zijn het plangebied en het omliggende gebied in een straal van ongeveer 1,5 kilometer onderzocht. De resultaten van de biotooptoets betreffen uitsluitend waarnemingen binnen het plangebied.

Bronnen- en literatuuronderzoek

Bij deze toetsing is alleen gekeken naar de streng beschermde (Tabel 3) en overig beschermde (Tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten) en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Wanneer effecten optreden of verbodsbepalingen worden overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (Tabel 1) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. Op waarneming.nl zijn de waarnemingen gecheckt van kilometerhokken 90,472 / 90,473 / 91,472 / 91,473.

Vleermuizen

De meest voorkomende gebouwbewonende vleermuissoort is de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Andere soorten die vaak of regelmatig in stedelijk gebied in gebouwen verblijven zijn de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). Verschillende ruimten in gebouwen kunnen door vleermuizen gebruikt worden als verblijfplaatsen. Dit gebruik is afhankelijk van de tijd van het jaar, de (buiten)temperatuur en de functie van de verblijfplaats. De kraamperiode (half mei tot half juli) is een gevoelige periode voor vleermuizen, want dan zitten grote groepen vrouwtjes met hun jongen bij elkaar in de kraamverblijfplaatsen. De gewone dwergvleermuis gebruikt bijvoorbeeld spouwmuren en de ruimten onder daken van woningen als kraamverblijfplaatsen. Daarnaast gebruiken kleinere groepen vleermuizen en losse mannetjes deze ruimten jaarrond als winter-, paar- en tussenverblijfplaats.

In de omgeving van het plangebied is zijn enkele waarneming van vleermuizen bekend over de afgelopen drie jaar. Deze waarnemingen betreffen het bos Nieuw-Leeuwenhorst en landgoed Offem. Tevens is een gewone dwergvleermuis waargenomen aan de Hadriaan van Neslaan. In het plangebied zelf, of de directe omgeving daarvan, zijn geen vleermuizen waargenomen. Dit kan erop duiden dat het plangebied slecht is onderzocht op vleermuizen. Waarschijnlijker is het dat vleermuizen in Noordwijk liever kiezen voor verblijfplaatsen in bunkers of oudere wijken.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn geen meldingen van (strikter) beschermde soorten in of nabij het plangebied. Gezien de habitat van het plangebied worden deze ook niet verwacht.

Vaatplanten

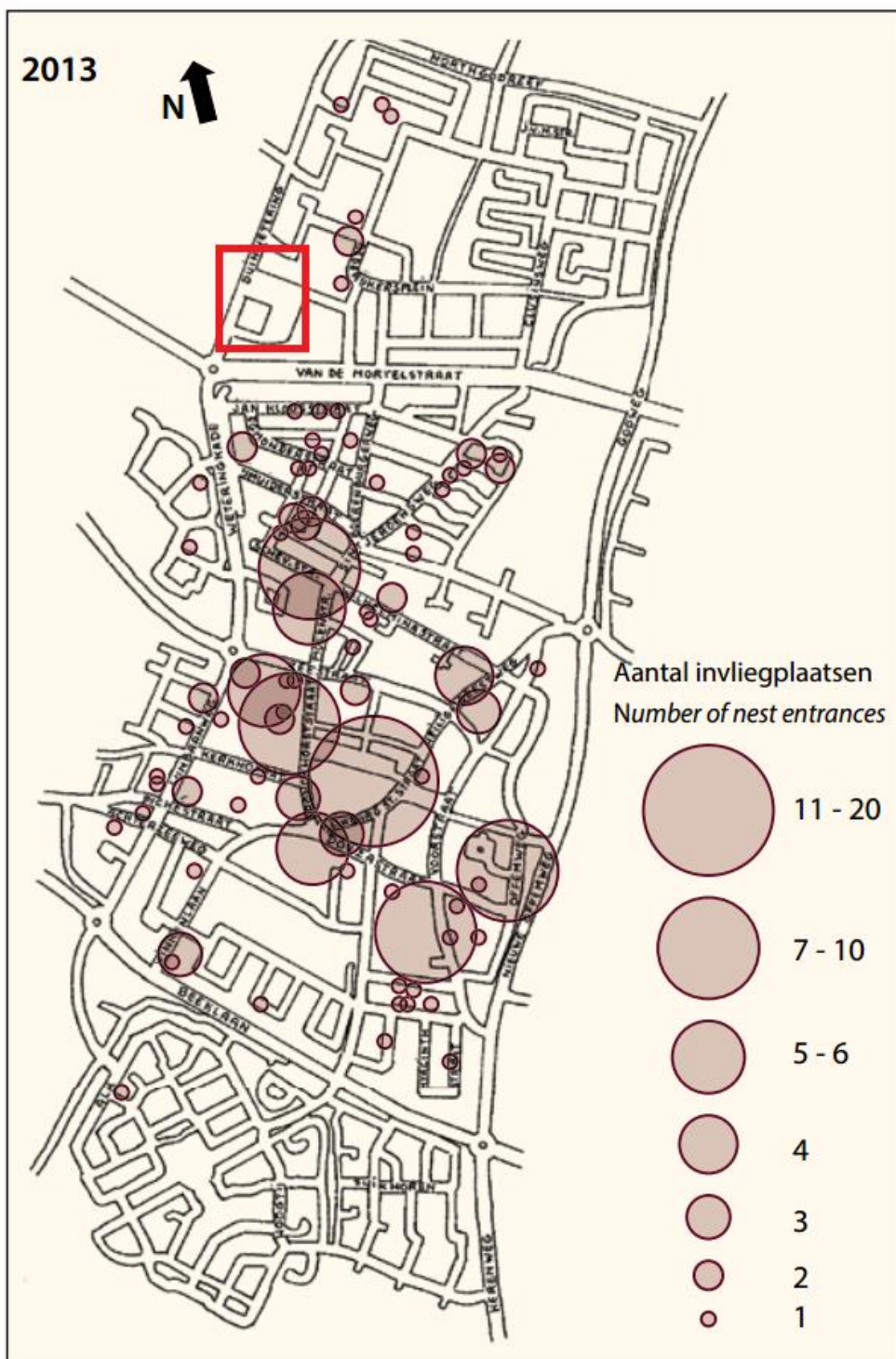
In de onderzochte kilometerhokken zijn vele waarneming van zeldzame planten. Dit komt omdat Noordwijk zeer goed is onderzocht op planten. De zeldzame planten die zijn omschreven in tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet worden gezien de bestrating van het plangebied niet verwacht. Een uitzondering hierop vormt stijf hardgras, dat zich tussen straatstenen kan bevinden.

Vogels

Het plangebied is geen terrein voor roofvogels. De jaarrond beschermde huismus en gierzwaluw zouden aanwezig kunnen zijn indien er geschikte invliegopeningen zijn. Noordwijk wordt al jaren onderzocht op gierzwaluwen, meldingen van invliegende gierzwaluwen in de sporthal zijn er niet.

Andere jaarrond beschermde soorten worden niet verwacht gezien de habitat. Op waarneming.nl staan vele waarnemingen van vogels in de onderzochte kilometerhokken. Veel van deze waarnemingen hebben betrekking op overvliegende vogels. Huismus en gierzwaluw zijn meerdere malen foeragerend waargenomen.

Plangebied (rood vierkant) ten opzichte van in 2013 onderzochte invliegopeningen in Noordwijk-Binnen (bron: 20 jaar Gierzwaluwen inventariseren in Noordwijk, Limosa 88, 2015 pagina 164-172)

Amfibieën en reptielen

Wat betreft strikt beschermde amfibieën komt in de omgeving van Noordwijk alleen de rugstreeppad voor. Rugstreeppadden zijn warmteminnend en komen daarom vooral voor in gebieden waarvan de bodem vaak sterk opwarmt en waarin ze kunnen graven. De rugstreeppad is vooral een soort van terreinen met een hoge natuurlijke of door mensen ingebrachte dynamiek. Braakliggende bouwterreinen, groeven en zand- en kleiafgravingen, (rivier)duinen en uiterwaarden vormen een ideaal leefgebied voor de rugstreeppad. Vaak is er een goed vergraafbare bodem aanwezig en is er bouw materiaal om onder te schuilen. Deze bodem wordt gezien de bestrating niet verwacht. In de nabijheid van het plangebied moet geschikt voorplantingswater eveneens aanwezig zijn.

Het voorkomen van reptielen is uitgesloten op grond van de ligging van het terrein.

Overige beschermde soorten

De verschillende soorten libellen, vlinders en insecten die vermeld worden in tabel 2 en 3 van Flora- en faunawet zijn afhankelijk van een andere habitat dan stedelijk gebied en worden niet verwacht aanwezig te zijn in het plangebied. Meldingen van deze soorten in de omgeving van het plangebied zijn er niet. Voor vissen is het plangebied niet relevant, water ontbreekt.

Het gedeelte wat wel invliegbaar is, is aan een te groot temperatuursverschil onderhevig om dit een geschikt verblijf voor vleermuizen te maken. Met de zon erop ontstaan temperaturen die niet gewenst zijn.

De bomen in het plangebied zijn geïnspecteerd op holtes, deze zijn, mede vanwege de geringe omvang van de bomen, niet gevonden.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Geconstateerd is dat het gebied ongeschikt is voor tabel 2 en 3 soorten van de Flora- en faunawet.

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen van beschermde plantensoorten, waaronder stijf hardgras, binnen het plangebied gedaan. Het terrein is bijna volledig bestraat.

Vogels

Het pand beschikt niet over invliegopeningen voor gierzwaluwen, de mastiekhoeven voorkomen toegang tot eventuele nestruimte. Het tijdstip van het bezoek was gunstig om invliegende gierzwaluwen waar te nemen, deze zijn niet waargenomen. Huismussen zijn niet waargenomen, een geschikte nestplaats ontbreekt. Het nest van huismussen wordt gemaakt in holten van bomen, in nestkasten, onder dakpannen en in gaten en kieren van gebouwen. Geen van deze voorzieningen zijn aanwezig in het plangebied. Tijdens het biotooponderzoek zijn overvliegende gierzwaluwen en kauwen waargenomen. Op het dak zat een zilvermeeuw. De zilvermeeuw is een koloniebroeder, meerdere exemplaren of nestactiviteiten zijn niet waargenomen. Mogelijk broeden er toch meeuwen op het dak. De sloop staat gepland voor september, de broedtijd van zilvermeeuw loopt tot en met juni.

Amfibieën

Amfibieën zijn niet waargenomen. Plekken met los zand, waar de rugstreeppad zich kan ingraven voor de winter, ontbreken. Gekeken is of er voor de rugstreeppad in de directe omgeving water voor voortplanting aanwezig is. Dit is niet het geval.

Overige beschermde soorten

Vlinders, libellen en insecten zijn niet waargenomen. Wel is geconstateerd dat het biotoop ongeschikt is voor de beschermde soorten van deze soortgroepen uit tabel 2 en 3 van Flora- en faunawet. Dit omdat er geen poeltjes aanwezig zijn waarin libellen eieren kunnen leggen en waardplanten en biotoop van vlinders ontbreken. Voor vissen is het plangebied niet relevant, water ontbreekt.

TOETSING AAN DE NATUURWETGEVING

Beoordeling effecten geplande ingreep op beschermde soorten

Onderstaand worden de geplande ontwikkelingen in het plangebied en hun invloed op de vastgestelde soorten getoetst aan de Flora- en faunawet.

Grondgebonden zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen grondgebonden zoogdieren aangetroffen. Sporen of verblijfplaatsen van zoogdieren zijn evenmin aangetroffen. Uit de literatuur blijkt dat in het plangebied geen grondgebonden zoogdieren voorkomen die bescherming genieten van de Flora- en faunawet. Geconcludeerd kan worden dat geplande ontwikkelingen in geen invloed op deze soorten hebben.

Vleermuizen

Er zijn geen waarnemingen van vleermuizen bekend in of nabij het plangebied. Uit de bouwtekeningen blijkt dat vleermuizen het gebouw niet in kunnen. Sporen van vleermuizen of vleermuizen zijn zowel aan de buitenkant als binnen in het pand niet aangetroffen. Voor holtebewonende vleermuizen is het gebied eveneens ongeschikt. Nader onderzoek naar vleermuizen wordt hierom niet nodig geacht.

Vogels

Er zijn geen nesten gevonden van (jaarrond beschermde) vogels. Bij de voorgenomen plannen moet verstoring van broedvogels (al dan niet jaarrond beschermd) voorkomen worden. Voor het broedseizoen geldt geen standaard periode. De periode verschilt per soort. Globaal betreft het de periode maart tot en met augustus. Indien werkzaamheden binnen dit seizoen gepland zijn, wordt aanbevolen deze pas uit te voeren indien vooraf door een ecooloog is vastgesteld dat er geen verstoring van broedvogels zal plaatsvinden. Conclusie: de geplande ontwikkelingen in het plangebied hebben geen invloed op vogels.

Amfibieën en reptielen

Amfibieën zijn niet waargenomen tijdens het bezoek. Wat betreft strikt beschermde amfibieën komt in de omgeving van Noordwijk alleen de rugstreeppad voor. Het plangebied heeft geen betekenis voor rugstreeppad. Geschikt voortplantingswater (ondiep water dat snel opwarmt) en los zand op of in de directe omgeving van het plangebied zijn niet aanwezig. Het voorkomen van reptielen kan op grond van het terrein en de ligging worden uitgesloten. Conclusie: de geplande ontwikkelingen in het plangebied hebben geen invloed op deze categorie dieren.

Vaatplanten

Stijf hardgras of andere plantensoorten uit tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet zijn niet waargenomen. Conclusie: de aanwezige vaatplanten staan ontwikkelingen niet in de weg.

Overige beschermde soorten

Het plangebied is qua biotoop niet geschikt voor de in de Flora- en faunawet beschermde vlinders en libellen. De literatuur maakt ook geen melding van waarnemingen hiervan in het gebied. Wegens het ontbreken van water zijn vissen niet onderzocht. Geplande ontwikkelingen hebben derhalve geen invloed op de categorie overige beschermde soorten.

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Conclusies

Uit deze biotooptoets is naar voren gekomen dat het onwaarschijnlijk is dat met de plannen vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijk leefgebied van strikt beschermde soorten worden aangetast.

Wel dient met de plannen rekening gehouden te worden met een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet. Deze voorwaarden zijn altijd van toepassing:

- In het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot augustus) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn tijdens het broeden beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren;
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood.

Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen. Zie literatuurlijst voor vermelding naar brochure vleermuisvriendelijk bouwen;
- een zolder of vliering zou niet helemaal geïsoleerd kunnen worden. Hierdoor wordt de zolder mogelijk een geschikt verblijf voor vleermuizen;
- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van huismussen en gierzwaluwen. Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden.

In onderstaande tabel zijn de onderzoeksresultaten per soortgroep nog een keer samengevat.

Tabel: Overzicht van onderzochte soortgroepen en onderzoeksresultaten in het plangebied.

Soort(groep)	Ingrep versturend	Nader onderzoek	Ontheffing	Bijzonderheden/ opmerkingen
Grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten aanwezig
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Geen soorten aanwezig
Vogels	Nee	Nee	Nee	Werk buiten het broedseizoen
Amfibieën	Nee	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten aanwezig
Vaatplanten	Ja	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten aanwezig
Overige soorten	Nee	Nee	Nee	Geen strikter beschermde soorten

Noordwijk, 23 mei 2016

Dhr. B. Kroon
Teamleider IDDS Bouw bv.

Literatuurlijst

Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Limpens e.a. KNNV 1997

www.vleermuis.net, voor up-to-date kennis van vleermuizen

Anne-Jifke Haarsma: Vleermuizen en hun vliegroutes naar de duinen. 2015

brochure vleermuisvriendelijk bouwen: Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdiervereniging en Tauw bv, 2011

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(Redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.

Stichting RAVON: www.ravon.nl

Soortenstandaarden RVO 2014: www.rvo.nl

Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep, Ministerie van LNV, 2009

Nederlandse Oecologische *Flora*. Wilde planten en hun relaties. *Weeda* e.a. 1985-1994

Verspreidingsatlas planten. 13 mei 2014, <http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>.

Natuurgids voor de Duin- en Bollenstreek, Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk, 2000

Tussen tulpen en de zee, Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk, 2011

Vereniging Vogelbescherming: www.vogelbescherming.nl

20 jaar Gierzwaluwen inventariseren in Noordwijk, *Limosa* 88 (2015)

www.waarneming.nl, met betrekking tot relevante waarnemingen in het plangebied